

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

19 Μαρτίου 2026

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1575

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. οικ.18157/16.03.2026

Τροποποίηση της υπ' αρ. 153319/2025 κοινής υπουργικής απόφασης «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων και ρύθμιση ειδικών ζητημάτων που αφορούν στην υλοποίηση του Τομέα της Πρακτικής Άσκησης της Δράσης με ID 16688 με τίτλο «Ένταξη προσφύγων στην αγορά εργασίας» που χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4553).

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ - ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις

α. Του άρθρου 40 του ν. 5167/2024 «Αναδιάρθρωση σιδηροδρομικού τομέα και ενίσχυση ρυθμιστικών φορέων μεταφορών και άλλες διατάξεις» (Α' 207),

β. του Κανονισμού (ΕΕ) 241/2021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (L 57),

γ. της υπ' αρ. 10152/2021 εκτελεστικής απόφασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, με την οποία εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την Ελλάδα, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 15754/09.12.2025 εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την έγκριση της αναθεώρησης του ΕΣΑΑ για την Ελλάδα,

δ. του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133),

ε. του ν. 4738/2020 (Α' 207) και ειδικότερα το Κεφάλαιο Ε' του Μέρους Δεύτερου του Βιβλίου Πέμπτου για τη θέσπιση του κατάλληλου οργανωτικού πλαισίου για την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Ανάκαμψης «NextGenerationEU» και του εντασσόμενου σε αυτόν Ταμείου Ανάκαμψης και Σταθερότητας (Recovery & Resilience Facility - Ταμείο Ανάκαμψης),

στ. του ν. 4822/2021 «Κύρωση της Σύμβασης Χρηματοδότησης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Δανειακής Σύμβασης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ελληνικής Δημοκρατίας και των Παραρτημάτων τους και άλλες διατάξεις για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Α' 135),

ζ. του π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).

2. Την υπό στοιχεία Υ12/7.7.2023 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Νικόλαο Παπαθανάση» (Β' 4403).

3. Την υπ' αρ. 7262/18.3.2025 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Μετανάστευσης και της Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Άννα Ευθυμίου» (Β' 1351).

4. Την υπ' αρ. 123376/4.7.2025 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου, Σεβαστή Βολουδάκη» (Β' 3496).

5. Την υπό στοιχεία 40331/Δ1.13521/2019 απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Επανακαθορισμός όρων ηλεκτρονικής υποβολής εντύπων αρμοδιότητας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ)» (Β' 3520).

6. Την υπό στοιχεία 198455 ΕΞ 2025 από 14.11.2025 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών για την 1η Τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης του Έργου «Προώθηση της ένταξης του προσφυγικού πληθυσμού στην αγορά εργασίας» με κωδικό ΟΠΣ ΤΑ 5223520 (Κωδικός ΠΔΕ: 2024ΤΑ75500000), της Δράσης με ID 16688 «Προώθηση της ένταξης του πληθυσμού των προσφύγων στην αγορά εργασίας», στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

7. Τη υπό στοιχεία ΓΝ 079/2024 γνωμοδότηση της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων της Γενικής Γραμματείας Οικονομικής Πολιτικής και Στρατηγικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Απόψεις σχετικά με την υλοποίηση της δράσης του ΤΑΑ: Προώθηση του προσφυγικού πληθυσμού στην αγορά εργασίας».

8. Την από 3 Αυγούστου 2022 Προγραμματική Συμφωνία μεταξύ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου και του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης για την υλοποίηση του Έργου «Προώθηση της ένταξης του προσφυγικού πληθυσμού στην αγορά εργασίας» (Περίληψη Προγραμματικής Συμφωνίας: ΑΠ 501881/30.08.2022, ΑΔΑ: Ψ9Υ946ΜΔΨΟ-Λ9Ρ).

9. Την υπ' αρ. 43152/5.03.2026 εισήγηση, κατά την περ. ε' της παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 4270/2014 (Α' 143), της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σύμφωνα με την οποία η ρύθμιση παρούσας τροποποίησης της υπουργικής απόφασης δεν προκαλεί πρόσθετη δαπάνη σε βάρος των εγκεκριμένων πιστώσεων του Προϋπολογισμού του Αναπτυξιακού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων του Ειδικού Φορέα 1055-702 «Δαπάνες Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου», του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου καθώς καλύπτονται από τις εγκεκριμένες πιστώσεις του έργου με ενάρθρο 2024ΤΑ75500000 και τίτλο «Προώθηση της ένταξης του προσφυγικού πληθυσμού στην αγορά εργασίας» της ΣΑ ΤΑ 755, του εν λόγω ειδικού φορέα.

10. Το γεγονός ότι με τις διατάξεις της παρούσας τροποποιείται η διοικητική διαδικασία με τίτλο «Πρακτική Άσκηση Πολιτών Τρίτων Χωρών σε Επιχειρήσεις» και με Μοναδικό Αριθμό Καταχώρησης (Μ.Α.Κ) στο ΕΜΔ «ΜΙΤΟΣ» 793894, αποφασίζουμε:

Την τροποποίηση της υπ' αρ. 153319/2025 απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Μετανάστευσης και Ασύλου και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης «Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων και ρύθμιση ειδικών ζητημάτων που αφορούν στην υλοποίηση του Τομέα της Πρακτικής Άσκησης της Δράσης με ID 16688 με τίτλο «Ένταξη προσφύγων στην αγορά εργασίας» που χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» (Β' 4553), με την οποία προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο στον ορισμό ΣΤ του άρθρου 1, ως εξής: «Επίσης είναι τα κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα, εφόσον δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα, τα οποία εξαιρούνται από τους περιορισμούς του άρθρου 9, και μπορούν να δέχονται ωφελούμενους για πρακτική άσκηση σε δραστηριότητες που ανήκουν στους ως άνω τομείς και εμπίπτουν στο σκοπό τους, βάσει της σύστασής τους», και το άρθρο 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 1- Ορισμοί»

Για τους σκοπούς της παρούσας ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Α. «Δράση» είναι η Δράση με ID16688 και τίτλο «Ένταξη προσφύγων στην αγορά εργασίας» που χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, εφεξής ΤΑΑ.

Β. «Φορέας Υλοποίησης» είναι ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, ένας διακυβερνητικός οργανισμός, μέρος του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος ιδρύθηκε το 1951 στον τομέα της μετανάστευσης και συνεργάζεται στενά με κυβερνητικούς, διακυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς εταίρους. Αποτελείται από 173 κράτη μέλη και 8 κράτη, τα οποία κατέχουν καθεστώς παρατηρητή. Διατηρεί γραφεία σε περισσότερες από 100 χώρες και ασχολείται με τη διαχείριση της μετανάστευσης, με σκοπό να βοηθήσει τόσο τους μετανάστες όσο και τις χώρες υποδοχής, να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία σε θέματα μετανάστευσης και να αναζητήσει πρακτικές λύσεις σε ζητήματα που αφορούν στη μετανάστευση και να παρέχει ανθρωπιστική βοήθεια σε μετανάστες που χρήζουν βοήθειας, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των εσωτερικά εκτοπισμένων ανθρώπων.

Γ. «Υπουργείο Ευθύνης» είναι το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου ως το καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργείο για την παρακολούθηση της υλοποίησης και συντονισμό των Δράσεων και Έργων που έχουν περιληφθεί στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 2.0 (ΕΣΑΑ2.0).

Δ. «Τομέας» είναι η συνιστώσα περιοχή της Πρακτικής Άσκησης της Δράσης. Οι δράσεις του Τομέα διαρθρώνονται στο πλαίσιο των ακόλουθων τομέων οικονομικής δραστηριότητας: α) γεωργία, β) κατασκευαστικός/τεχνικός τομέας, γ) τουρισμός, δ) δράσεις αποκλειστικά για γυναίκες ωφελούμενες.

Ε. «Ωφελούμενοι ή πληθυσμός-στόχος του Τομέα» είναι ενήλικες (α) δικαιούχοι διεθνούς προστασίας ήτοι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες και δικαιούχοι επικουρικής προστασίας που διαμένουν είτε σε δομές φιλοξενίας

του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου είτε σε αστικές περιοχές, (β) δικαιούχοι προσωρινής προστασίας, (γ) νόμιμοι μετανάστες και (δ) αιτούντες άσυλο στο πλαίσιο προενταξιακής διαδικασίας.

ΣΤ. «Επιχειρήσεις ή εργοδότες» είναι ατομικές επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που παρέχουν πρακτική άσκηση στους ωφελούμενους του Τομέα και δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένους περιοριστικά αναφερόμενους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, ήτοι στον αγροτικό, τουριστικό, κατασκευαστικό/τεχνικό τομέα και σε δράσεις αποκλειστικά για γυναίκες. Επίσης, είναι τα κοινωφελή ιδρύματα και κληροδοτήματα, εφόσον δεν ασκούν οικονομική δραστηριότητα, τα οποία εξαιρούνται από τους περιορισμούς του άρθρου 9, και μπορούν να δέχονται ωφελούμενους για πρακτική άσκηση σε δραστηριότητες που ανήκουν στους ως άνω τομείς και εμπίπτουν στο σκοπό τους, βάσει της σύστασής τους.

Ζ. «Πρακτική Άσκηση» νοείται η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας των Ωφελούμενων διάρκειας 270 ωρών». Κατά τα λοιπά ισχύει η υπ' αρ. 153319/19.8.2025 (Β' 4553) κοινή υπουργική απόφαση.

2. Η ισχύς της παρούσας αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άγιος Ιωάννης Ρέντης, 16 Μαρτίου 2026

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ

Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Υφυπουργός

Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

ANNA ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Υφυπουργός

Μετανάστευσης και Ασύλου

ΣΕΒΑΣΤΗ ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αιτήματος στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση **feksales@et.gr**.
 - Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €.
 - Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.
 - Υπάρχει δυνατότητα ετήσιας συνδρομής οποιουδήποτε τεύχους σε έντυπη μορφή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- A.** Αποστολή των εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση **https://eservices.et.gr**. Σχετικές εγκύκλιοι και οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση του Εθνικού Τυπογραφείου (**www.et.gr**) στη διαδρομή **Ανακοινώσεις → Εγκύκλιοι**.
- B.** Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: **Καποδιστρίου 34, 10432 Αθήνα**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ στην ηλεκτρονική διεύθυνση

https://eservices.et.gr

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γραφείο 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημοσιευτέας Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα έως και Παρασκευή: 8:00 - 13:30

